

Potřeba (potřeby)

Když mluvíme o „potřebě“ (nebo „potřebách“), má to nutně dvojí aspekt, ukazuje to dvojitým směrem. Jednak nepochybně máme na mysli něco skutečného, daného, co tu už opravdu je; a na druhé straně je tu stejně nepochybně ještě jiný význam, který ukazuje do budoucnosti, totiž k tomu, co není, co ještě není, ale čeho máme potřebu (nebo čeho je zapotřebí), co tu není k dispozici anebo čeho je momentálně nedostatek, co „chybí“. Potřeba sama nemůže být proto považována za nic objektivního, samostatně daného, neboť zůstává „potřebou“ jen do té míry, dokud „daná“ není, dokud je jí ještě zapotřebí, dokud je o ni „nouze“. Pokud je „dána“, prostě tu „je“ – a není to žádná „potřeba“. I tam, kde máme tendenci potřebnost takové potřeby objektivovat, je zřejmé, je jí za „potřebu“ můžeme považovat jen ve vztahu k něčemu nebo k někomu, co nebo kdo jí za svou „potřebu“ má, co nebo kdo jí požaduje, vyžaduje – a už to samo zřetelně svědčí o nesamostatnosti „potřeby“, o její spjatosti s něčím nebo někým dalším, pro něhož právě onou „potřebou“ je. Zkrátka a dobře: potřeba, ať k dispozici je nebo naopak chybí, je vždycky poukazem k budoucnosti, není možno ji zahrnout mezi ostatní danosti, a to ani v tom případě, že k dispozici je, neboť pak nutně ztrácí charakter „potřeby“.

(Písek, 100407-2.)